

ภาคผนวก 13

ระบบเอกสารจำกัดการขนส่งของเสียอันตราย

ระบบเอกสารจำกัดการขนส่งของเสียอันตราย (Manifest System)

ปัญหามลพิษจากของเสียอันตรายเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไข เนื่องจากปัจจุบันมีของเสียอันตรายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่มีการจัดการ ไม่ถูกต้อง มีการทิ้งรวมไปกับขยะมูลฝอย หรือมีการว่าจ้างให้บริษัทเอกชนรับนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งปัญหาปริมาณของเสียที่ส่งเข้ากำจัดที่ศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมน้อยกว่าปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นจริง แม้ว่าจะมีการกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องแจ้งรายละเอียด มาตรการในการกำจัดของเสียอันตรายตั้งแต่แหล่งกำเนิด การขนส่ง การกำจัดและมาตรการติดตามตรวจสอบไว้โดยละเอียดแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มียกเลิกในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน จึงทำให้รัฐไม่สามารถควบคุมได้อย่างครบวงจรและมีประสิทธิภาพ

ระบบเอกสารจำกัดการขนส่งของเสียอันตรายเป็นเอกสารจำกัดการขนส่งของเสียอันตรายที่แสดงการขนส่งของเสียอันตรายไปกำจัดอย่างถูกต้องและทำให้รัฐสามารถตรวจสอบและควบคุมได้ทั้งผู้กำเนิด ผู้ขนส่ง และผู้กำจัด ตลอดจนสามารถลดปริมาณการลักลอบนำของเสียอันตรายไปทิ้งตามสถานที่ต่างๆ นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำรายงานประจำปีตามระบบดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการของเสียอันตรายในอนาคต

กลไกของระบบเอกสารจำกัดการขนส่งของเสียอันตราย

ในการจัดทำเอกสารจำกัดการขนส่งของเสียอันตราย ผู้กำเนิด ผู้ขนส่ง ผู้ประกอบการ สถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายจะต้องขอขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานกำกับดูแลและกรอกใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ซึ่งประกอบด้วยต้นฉบับและสำเนา รวม 6 ฉบับ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด ระบบเอกสารการขนส่งจะเริ่มต้นเมื่อผู้กำเนิดของเสียอันตรายประสงค์จะขนส่งของเสียอันตรายออกนอกพื้นที่ ผู้กำเนิดของเสียอันตรายจะต้องกรอกใบกำกับขนส่งในส่วนของผู้กำเนิดของเสียอันตรายอย่างครบถ้วนทุกฉบับ และมอบใบกำกับการขนส่งให้ผู้ขนส่งตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับของเสียอันตรายด้วยเช่นกัน ผู้กำเนิดของเสียอันตรายจะเก็บรักษาใบกำกับขนส่งฉบับที่ 2 ไว้กับตนเองอย่างน้อย 3 ปี และส่งฉบับที่ 3 ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามเริ่มขนส่งของเสียอันตราย ส่วนฉบับที่เหลือ (ฉบับที่ 1, 4, 5 และ 6) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องนำติดไปกับพาหนะจนถึงสถานที่เก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย เมื่อผู้ประกอบการสถานที่ดังกล่าวตรวจสอบความถูกต้องพร้อมกับลงนามรับของเสียอันตรายเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ประกอบการฯ คืนใบกำกับขนส่งฉบับที่ 4 ให้แก่ผู้ขนส่ง และเก็บฉบับที่ 5 ไว้กับตนเองอย่างน้อย 3 ปี ส่งฉบับที่ 6 ให้กับผู้กำเนิดของเสียอันตราย และส่งฉบับที่ 1 (ต้นฉบับ) ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตราย การเก็บรักษาสำเนาใบกำกับขนส่ง ผู้ขนส่งและผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายจะต้องเก็บรักษาอย่างน้อย 3 ปี นับจากวันที่ได้รับสำเนา

ผู้กำเนิดของเสียอันตรายสามารถตรวจสอบว่าของเสียของตนไปถึงที่หมายจริงหรือไม่ โดยตรวจสอบจากใบกำกับขนส่งฉบับที่ 2 ที่เก็บไว้ และฉบับที่ 6 ซึ่งได้รับคืนจากผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายภายใน 15 วัน และหากไม่ได้รับใบกำกับขนส่งดังกล่าวคืนภายใน 45 วัน นับจากวันที่

ลงนามส่งมอบของเสียอันตราย ผู้กำเนิดจะต้องรายงาน การไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายคืน (exception report) ต่อหน่วยงานกำกับดูแล

ผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของชนิด และปริมาณของเสียอันตรายที่รับมา และหากพบว่ามีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นเช่น ปริมาณของเสียอันตรายที่ได้รับ ไม่ สอดคล้องกับปริมาณที่ระบุในใบกำกับการขนส่ง ให้ผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย แจ้งผู้กำเนิดของเสียอันตราย และหากไม่สามารถหาข้อยุติได้ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับของเสียอันตราย ให้ รายงานข้อขัดแย้ง (discrepancy report) ต่อหน่วยงานกำกับดูแล ในกรณีที่รับเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสีย อันตรายจากผู้กำเนิดอื่น ที่ไม่จัดทำใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ให้ผู้ประกอบการสถานที่เก็บกักบำบัดและ กำจัดของเสียอันตราย จัดทำรายงาน จัดทำรายงานกรณีที่ไม่จัดทำใบกำกับการขนส่ง (unmanifest report) เสนอ ต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับของเสีย

นอกเหนือจากการเก็บสำเนาใบกำกับการขนส่งแล้วผู้กำเนิดของเสียอันตราย และผู้ประกอบการสถาน เก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายต้องจัดทำรายงานประจำปี (Annual report) เสนอต่อหน่วยงานกำกับดูแลปี ละ 1 ครั้ง

การจัดระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายดังกล่าวในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ได้มี การพัฒนาถึงขั้นที่สามารถแจ้งรายละเอียดผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (computer network system) กันแล้ว สำหรับประเทศไทยถึงแม้ว่าจะได้เริ่มมีการนำมาใช้กันบ้างในนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ แต่ก็ยังไม่เป็นระบบและ เป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งภาคการผลิตและการบริการ ผู้ประกอบการขนส่ง ผู้รับกำจัด ได้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรม ควบคุมมลพิษจึง ได้จัดทำคู่มือซึ่งจะมีรายละเอียดในการปฏิบัติ ตั้งแต่การขอขึ้นทะเบียน ขั้นตอนการปฏิบัติตาม ระบบเอกสารกำกับการขนส่งภายในประเทศ และการนำเข้า – ส่งออกของเสียอันตรายระหว่างประเทศซึ่งจะทำ ให้การจัดทำระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายมีมาตรฐานเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง และสารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 ระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

บทที่ 3 หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติของผู้กำเนิดของเสียอันตราย

บทที่ 4 หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติของผู้ขนส่งของเสียอันตราย

บทที่ 5 หลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการ สถานที่เก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย

บทที่ 6 การนำเข้า และส่งออกของเสียอันตรายระหว่างประเทศ

บทที่ 7 หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับดูแล

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหามลพิษจากของเสียอันตราย เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไข เนื่องจากปัจจุบันมีของเสียอันตรายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ยังมีการจัดการที่ไม่เหมาะสม โดยมีการทิ้งรวมไปกับขยะมูลฝอยหรือมีการนำทิ้งให้บริษัทเอกชนรับนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งปัญหาปริมาณของเสียที่ส่งเข้ากำจัดที่ศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมน้อยกว่าปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นจริง แม้ว่าจะมีการกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องแจ้งรายละเอียดมาตรการในการกำจัดของเสียอันตรายตั้งแต่แหล่งกำเนิด การขนส่ง การกำจัดและมาตรการติดตามตรวจสอบไว้โดยละเอียดแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน จึงทำให้รัฐไม่สามารถควบคุมได้อย่างครบวงจรและมีประสิทธิภาพ

ระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย (hazardous waste manifest system) เป็นเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายที่แสดงการส่งของเสียอันตรายไปกำจัดอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจะตรวจสอบได้ว่าของเสียอันตรายของตนถูกส่งไปกำจัดอย่างถูกต้อง และทำให้รัฐสามารถตรวจสอบและควบคุมได้ทั้งผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่ง และผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย ตลอดจนสามารถลดปริมาณการลักลอบนำของเสียอันตรายไปทิ้งตามสถานที่ต่างๆ นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำรายงานประจำปีตามระบบดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการของเสียอันตรายในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติสำหรับผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่ง และผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย กรมควบคุมมลพิษจึงได้จัดทำคู่มือซึ่งจะมีรายละเอียดในการปฏิบัติสำหรับผู้ดำเนินงานเกี่ยวกับของเสียประเภทต่างๆ ตั้งแต่การขอขึ้นทะเบียนขั้นตอนการปฏิบัติตามระบบเอกสารกำกับการขนส่งภายในประเทศ และการนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตรายระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการของเสียอันตรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 ของเสียอันตราย

"ของเสียอันตราย" หมายถึง ของเสียใดๆ ที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนเป็นวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็น เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

1.2 หลักเกณฑ์และวิธีจำแนกของเสียอันตราย

การจำแนกของเสียใดๆ ว่าเป็นของเสียอันตรายหรือไม่นั้น ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 2 ประการ คือ

1) การจำแนกตามสมบัติ (Characteristic) ของของเสียอันตราย สามารถแบ่งออกได้ 7 ประเภท ดังนี้

- สมบัติไวไฟ : จุดวาบไฟ <60 องศาเซลเซียส ลูกเป็นไฟเมื่อเสียดสี ดูดความชื้น ปฏิกริยาภายในเป็นก๊าซอัดที่จุดระเบิดได้ เป็นสารออกซิไดเซอร์
- สมบัติกัดกร่อน : pH ๒ หรือ ณ 12.5 กัดกร่อนเหล็กกล้าชั้น SAE (Society of Automotive Engineers) 1020 > 6.35 มิลลิเมตร/ปี ที่ 55 องศาฟาเรนไฮต์
- สมบัติที่เกิดปฏิกิริยาได้ง่าย : มีสภาพไม่คงตัว ทำปฏิกิริยาได้รวดเร็วและรุนแรงกับน้ำ รวมกับน้ำได้ของผสมระเบิดได้ เกิดก๊าซพิษหรือเป็นสารที่มี CN, S เมื่อ pH 2-12.5 จะเกิดก๊าซพิษ ไอพิษหรือควันพิษ
- สมบัติเป็นพิษ : มีอันตรายต่อสุขภาพอนามัยทำให้ตายได้ในปริมาณเล็กน้อย เป็นพิษต่อสัตว์ทดลอง เป็นสารก่อให้เกิดมะเร็ง หรือสกัดแล้วมีโลหะหนักหรือสารพิษมากกว่าที่กำหนด
- สมบัติที่ถูกชะล้างได้ : เมื่อนำมาสกัดด้วยวิธีมาตรฐานแล้ว มีปริมาณโลหะหนักหรือสารที่มีพิษ เช่น ตะกั่ว ปรอท สารหนู ปนเปื้อนอยู่ในน้ำสกัด เท่ากับหรือเกินกว่ามาตรฐานกำหนดไว้
- สมบัติทำให้เกิดโรค : ของเสียที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่ในปริมาณหรือความเข้มข้นที่สามารถทำให้เกิดโรคได้และเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการติดเชื้อได้
- สมบัติเป็นสารกัมมันตรังสี : ของเสียที่ประกอบหรือปนเปื้อนด้วยสารกัมมันตรังสีที่ไม่ใช่แล้ว ในระดับกัมมันตรังสีสูงเกินกว่าเกณฑ์ปกติในธรรมชาติเกิดจากการผลิตซึ่งปนเปื้อนด้วยวัตถุกัมมันตรังสี

2) การจำแนกตามการกำหนดรายชื่อ (Listing) ได้แก่

- บัญชีรายชื่อของเสียเคมีวัตถุ (Chemical Wastes) ตามบัญชี ข ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ได้กำหนดรายชื่อของเสียเคมีวัตถุ (Chemical Wastes) จำนวน 60 ชนิด เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 ซึ่งผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้ที่มีไว้ในครอบครองจะต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือประกาศกระทรวง
- บัญชีรายชื่อสิ่งปนเปื้อนหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 6 พ.ศ. 2540

1.3 การกำหนดบัญชีรายชื่อและรหัสของเสียอันตราย ตามระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

รายชื่อและรหัสของเสียอันตรายที่นำมาใช้ในคู่มือนี้ได้อ้างอิงจากบัญชีรายชื่อสิ่งปนเปื้อนหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 6 (พ.ศ.2540) และบัญชีรายชื่อและรหัสของเสียอันตรายของ US.

EPA, Code Federal Regulation, Part 261, 47 p.p., US. Government Printing Office, Washington D.C, July 1, 1992 ดังแสดงในภาคผนวก ก(1) แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

ความเข้มข้นสูงสุดของสารเคมีสำหรับ		
การคาดการณ์สมบัติของความเป็นพิษ	43 ชนิด	D001-D043
ของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดทั่วไป	28 ชนิด	F001-F039
ของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดเฉพาะ	117 ชนิด	K001-K161
เคมีภัณฑ์เสื่อมคุณภาพที่มีพิษเฉียบพลัน	247 ชนิด	P001-P205
เคมีภัณฑ์เสื่อมคุณภาพที่มีพิษ	530 ชนิด	U001-U411
ของเสียอันตรายจากกิจกรรมต่าง ๆ	60 ชนิด	A01-A99
ของเสียอันตรายจากห้องปฏิบัติการ	89 ชนิด	B001-B801
ของเสียอันตรายที่ควบคุมภายใต้อนุสัญญา	59 ชนิด	A1010-A4160
บาเซล		

1.4 คำนิยามอื่นๆ

ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย : ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งของเสียอันตรายที่เกิดจากกิจกรรมอุตสาหกรรม เกษตรกรรม สาธารณสุข และกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดของเสียอันตราย

ผู้ขนส่งของเสียอันตราย : ผู้ที่ทำการขนส่งของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดของเสียอันตรายไปยังสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย

ผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย : ผู้ที่ประกอบการเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายที่เข้าข่ายโรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวม (Central Waste Treatment Plant) หรือดำเนินการด้วยวิธีการฝังกลบ การเผา หรือวิธีการอื่นใด ตาม ภาคผนวก ค.

หน่วยงานกำกับดูแล : หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการของเสียอันตรายที่รับผิดชอบตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย ได้แก่

หน่วยงานกำกับดูแล	ประเภทกิจการที่รับผิดชอบ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	โรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ก่อให้เกิดของเสียเคมี วัตถุตามบัญชี ข. ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 และสิ่ง ปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วท้ายประกาศกระทรวง อุตสาหกรรมฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540) และผู้ประกอบการ สถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย
กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่	สถานพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาล คลินิก สถานพยาบาล

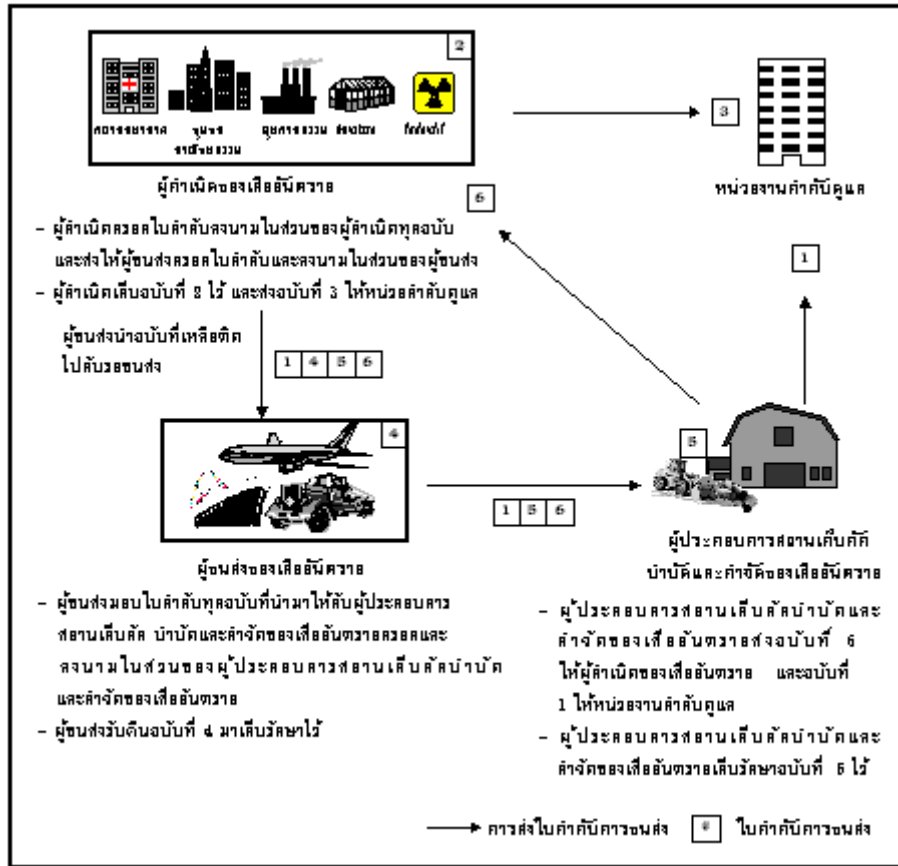
กำกับดูแลสถานพยาบาล	สัตว์ และห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ก่อให้เกิดมูลฝอยติดเชื้อ
สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม	แหล่งกำเนิดทุกประเภท ผู้ขนส่ง และผู้ประกอบการสถาน เก็บกัก บำบัดและกำจัดกากกัมมันตรังสี ได้แก่ วัสดุ นิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ และวัสดุต้นกำลัง ซึ่งกำหนด ไว้ในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แหล่งกำเนิดของเสียอันตรายอื่นที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติ ไว้โดยเฉพาะ
กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้รถเป็น พาหนะ
กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางน้ำโดยใช้เรือ หรือแพเป็นพาหนะ
การรถไฟแห่งประเทศไทย	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้รถไฟ เป็นพาหนะ
กรมการบินพาณิชย์ การทำอากาศยานแห่ง ประเทศไทย	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางอากาศโดยใช้ อากาศยาน

บทที่ 2

ระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

เอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย เป็นเอกสารที่แสดงการขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะแสดงข้อมูลชนิด ปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัด รวมทั้งข้อมูลผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย ผู้ขนส่งและผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย รายละเอียดแสดงใน [ภาคผนวก จ.](#)

ในการจัดทำเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่ง ผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานกำกับดูแล กรอกใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายซึ่งประกอบด้วยต้นฉบับและสำเนา รวม 6 ฉบับ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/วิธีการที่กำหนด ระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายจะเริ่มต้นเมื่อผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายประสงค์จะขนส่งของเสียอันตรายออกนอกพื้นที่ ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจะต้องกรอกใบกำกับการขนส่งในส่วนของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายและลงนามอย่างครบถ้วนทุกฉบับ และมอบใบกำกับการขนส่งให้ผู้ขนส่งตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับของเสียอันตรายทุกฉบับผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจะเก็บรักษาใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 2 ไว้กับตนเองอย่างน้อย 3 ปี และส่งฉบับที่ 3 ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามเริ่มขนส่งของเสียอันตราย ฉบับที่เหลือ (ฉบับที่ 1,4,5 และ 6) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องนำติดไปกับพาหนะขนส่งจนถึงสถานเก็บกักบำบัด และกำจัดของเสียอันตราย เมื่อผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งลงนามรับเรียบร้อยแล้วให้ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายคืนใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 4 ให้แก่ ผู้ขนส่ง และเก็บฉบับที่ 5 ไว้กับตนเองอย่างน้อย 3 ปี ส่งฉบับที่ 6 ให้กับผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย และส่งฉบับที่ 1 (ต้นฉบับ) ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตราย ดังแสดงขั้นตอนในรูปที่ 2-1.

รูปที่ 2-1 ขั้นตอนการดำเนินการตามระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

การเก็บรักษาสำเนาใบกำกับการขนส่ง ผู้ขนส่งและผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องเก็บรักษาไว้อย่างน้อย 3 ปี นับจากวันที่ได้รับสำเนา

ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายสามารถตรวจสอบว่าของเสียของตนไปถึงที่หมายจริงหรือไม่โดยตรวจสอบจากใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 2 ที่เก็บไว้ และฉบับที่ 6 ซึ่งได้รับคืนจากผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายภายใน 15 วัน และหากไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งดังกล่าวคืนภายใน 45 วัน นับจากวันที่ลงนามส่งมอบของเสียอันตราย ผู้ก่อกำเนิดจะต้องรายงานการไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายคืน (exception report) ตามแบบรายงานใน ต่อหน่วยงานกำกับดูแล

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของชนิดและปริมาณของเสียอันตรายที่รับมาและหากพบว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้น เช่น ปริมาณของเสียอันตรายที่ได้รับไม่สอดคล้องกับปริมาณที่ระบุในใบกำกับการขนส่งให้ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายแจ้งผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย และหากไม่สามารถหาข้อยุติได้ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับของเสียอันตรายให้รายงานข้อขัดแย้ง (discrepancy report) ตามแบบรายงานใน ต่อหน่วยงานกำกับดูแล

กรณีที่รับเก็บกาก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายจากผู้ก่อกำเนิดอื่นที่ไม่ได้จัดทำใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ให้ผู้ประกอบการสถานเก็บกาก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายรายงานการเก็บกากบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายที่ไม่จัดทำใบกำกับการขนส่ง (unmanifest report) ตามแบบรายงานใน ต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับของเสียอันตราย

นอกเหนือจากการเก็บสำเนาใบกำกับการขนส่งแล้ว ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย และผู้ประกอบการสถานเก็บกาก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายต้องจัดทำรายงานประจำปี (annual report) ตามแบบรายงานในได้เสนอต่อหน่วยงานกำกับดูแลปีละ 1 ครั้ง

บทที่ 3

หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติของผู้ก่กำเนิดของเสียนตราย

3.1 หลักเกณฑ์ทั่วไป

ผู้ก่กำเนิดของเสียนตรายจะต้งดำเนินการ ดังนี้

- ตรวจสอบว่าสถานประกอบการของนครบครองหรือก่ให้เกิดของเสียนตรายประเภทใดตามบัญชีรายชื่อและรหัสของเสียนตรายใน
- ตรวจสอบว่าเป็นผู้ก่กำเนิดของเสียนตรายขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ดังรายละเอียดในข้อ 3.5
- ขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการของเสียนตรายกับหน่วยงานกำกับดูแล
- จัดทำเอกสารกำกัการขนส่งของเสียนตรายและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนด

3.2 การขึ้นทะเบียนผู้ก่กำเนิดของเสียนตราย

1) ผู้ก่กำเนิดของเสียนตรายขนาดกลางและขนาดใหญ่สามารถยื่นขอขึ้นทะเบียนเป็น "ผู้ก่กำเนิดของเสียนตราย" จากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องดังนี้

ประเภทของผู้ก่กำเนิด	หน่วยงานกำกับดูแล
โรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ก่ให้เกิดของเสียนตรายตามบัญชีรายชื่อประเภทอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 และสิ่งปฏิภูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว ทั้ยประเภทกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540) และผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียนตราย	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
สถานพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาล คลินิก สถานพยาบาลสัตว์ และห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ก่ให้เกิดมูลฝอยติดเชื้อ	กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถานพยาบาล
แหล่งกำเนิดทุกประเภทที่ก่ให้เกิดกากกัมมันตรังสี ได้แก่ วัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ และวัสดุต้นกำลัง ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 รวมทั้งสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดกากกัมมันตรังสี	สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

แหล่งกำเนิดของเสียอันตรายอื่นที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ โดยเฉพาะ	กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
--	---

2) ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจะต้องกรอกข้อมูลตามแบบขอขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย ดังแสดงใน อย่างครบถ้วนและถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อขอ อนุมัติเลขทะเบียนและใบอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลของผู้ก่อกำเนิดแต่ละประเภท และต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์/วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนด ในข้อ 3.3-3.6 ยกเว้นของเสียกัมมันตรังสีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

3.3 การเตรียมการก่อนการขนส่ง

เนื่องจากของเสียอันตรายถือเป็นวัตถุอันตรายประเภทหนึ่ง ดังนั้นก่อนที่จะดำเนินการขนส่งของเสีย อันตรายเพื่อนำไปเก็บกักบำบัดและกำจัดนอกพื้นที่ ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจะต้องทำการบรรจุของเสีย อันตราย ติดฉลากความเป็นอันตราย (labelling) บนภาชนะบรรจุ ติดข้อมูลของเสียอันตราย (marking) และติด ป้ายแสดงความเป็นอันตราย(placarding) บนยานพาหนะ ตามข้อแนะนำการขนส่งวัตถุอันตรายขององค์การ สหประชาชาติ (United Nations) และหรือตามเกณฑ์มาตรฐานและวิธีการขนส่งวัตถุอันตรายของกรมควบคุม มลพิษ ดังนี้

3.3.1 การบรรจุ

ก่อนส่งมอบของเสียอันตรายออกนอกพื้นที่ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายต้องบรรจุของเสียตามวิธีการที่ เกี่ยวข้องกับการบรรจุตามข้อแนะนำการขนส่งวัตถุอันตรายขององค์การสหประชาชาติ (Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, New York and Geneva) และ/หรือตามเกณฑ์มาตรฐานและวิธีการขนส่งวัตถุ อันตรายของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งจะนำมาใช้กับภาชนะบรรจุประเภทหีบห่อภาชนะบรรจุ IBCs (Intermediate Bulk Containers) และแท็งก์ที่เคลื่อนย้ายได้ (portable tank) เท่านั้น รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ภาชนะบรรจุประเภทหีบห่อ หมายถึง ส่วนรองรับและองค์ประกอบอื่นๆ หรือวัสดุที่จำเป็นเพื่อให้ส่วน รองรับนั้นทำหน้าที่บรรจุของได้

ภาชนะบรรจุ IBCs หมายถึง ภาชนะบรรจุที่แข็งหรือยืดหยุ่นและออกแบบให้สามารถเคลื่อนย้ายได้ด้วย เครื่องจักร ทนต่อสภาวะการขนส่ง แบ่งออกเป็น

- ความจุไม่เกิน 1.5 ลูกบาศก์เมตร (1,500 ลิตร) สำหรับของเสียอันตรายที่เป็นของแข็ง ในกลุ่มการบรรจุ I เมื่อภาชนะบรรจุ IBCs ไม่ได้ทำด้วยโลหะ
- ความจุไม่เกิน 3.0 ลูกบาศก์เมตร (3,000 ลิตร) สำหรับของเสียอันตรายที่เป็นของแข็ง ในกลุ่มการบรรจุ I เมื่อภาชนะบรรจุ IBCs ทำด้วยโลหะ

- ความจุไม่เกิน 3.0 ลูกบาศก์เมตร (3,000 ลิตร) สำหรับของเสี่ยอันตรายที่เป็นของแข็ง และของเหลวในกลุ่มการบรรจุ II และ III

แท้งก์ที่เคลื่อนย้ายได้ หมายถึง แท้งก์ที่เคลื่อนย้ายได้ที่ใช้สำหรับขนส่งหลายระบบ (Multimodal Portable Tank) ที่มีความจุมากกว่า 450 ลิตร ซึ่งรวมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการขนส่งด้วย

นอกจากนี้องค์การสหประชาชาติได้แบ่งกลุ่มการบรรจุวัตถุอันตราย (ของเสี่ยอันตราย) ตามความรุนแรงได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มการบรรจุประเภท I เป็นกลุ่มการบรรจุวัตถุที่อันตรายมาก
- กลุ่มการบรรจุประเภท II เป็นกลุ่มการบรรจุวัตถุที่อันตรายปานกลาง
- กลุ่มการบรรจุประเภท III เป็นกลุ่มการบรรจุวัตถุที่อันตรายน้อย

การจำแนกกลุ่มการบรรจุ ตามสมบัติความไวไฟ

กลุ่มการบรรจุ(Packing Group)	จุดวาบไฟที่ทดสอบในภาชนะปิด (Flash Point at closed cup : 0C)	จุดเดือดเริ่มต้น (Initial Boiling Point : 0C)
I	-	< 35
II	< 23	> 35
III	> 23 < 60.5	> 35

การจำแนกกลุ่มการบรรจุ ตามสมบัติความเป็นพิษ

กลุ่มการบรรจุ (Packing Group)	พิษจากการกิน (Oral toxicity) LD50 (mg/kg)	พิษผ่านทางผิวหนัง (Dermal toxicity) LD50 (mg/kg)	พิษจากการสูดดมฝุ่นและละอองไอ (Inhalation toxicity by dusts and mists) LC50 (mg/l)
I	< 5	< 4	< 0.5
II	> 5	> 40 - 200	> 0.5 - 2
III	Solid > 50 - 200 Liquid > 50 - 200	> 200 - 1000	> 2- 10

การจำแนกกลุ่มการบรรจุ ตามคุณสมบัติการกัดกร่อน

กลุ่มการบรรจุ (Packing Group)	สารกัดกร่อน (Corrosive Substances)
I	สารที่เป็นสาเหตุให้เกิดการทำลายอย่างสมบูรณ์กับเนื้อเยื่อผิวหนังที่มีความ ทนทาน ในช่วงเวลาเฝ้าสังเกตจนถึง 60 นาที โดยเริ่มนับหลังจากเนื้อเยื่อนั้นได้ สัมผัสกับสารเป็นระยะเวลามากกว่า 3 นาที แต่ไม่เกิน 60 นาที
II	สารที่เป็นสาเหตุให้เกิดการทำลายอย่างสมบูรณ์กับเนื้อเยื่อผิวหนังที่มีความ ทนทาน ในช่วงเวลาเฝ้าสังเกตจนถึง 14 วัน โดยเริ่มนับหลังจากเนื้อเยื่อนั้นได้ สัมผัสกับสารเป็นระยะเวลามากกว่า 3 นาที แต่ไม่เกิน 60 นาที
III	สารที่เป็นสาเหตุให้เกิดการทำลายอย่างสมบูรณ์กับเนื้อเยื่อผิวหนังที่มีความ ทนทานในช่วงเวลาเฝ้าสังเกตจนถึง 14 วัน โดยเริ่มนับหลังจากเนื้อเยื่อนั้นได้ สัมผัสกับสารเป็นระยะเวลามากกว่า 60 นาที แต่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง สารที่ได้รับการพิจารณาว่าไม่เป็นสาเหตุให้เกิดการทำลายอย่างสมบูรณ์กับเนื้อ เยื่อผิวหนังที่มีความทนทาน แต่มีอัตราการกัดกร่อนผิวของเหล็กหรืออลูมิเนียม มากกว่า 6.25 มิลลิเมตรต่อปี ที่อุณหภูมิสำหรับการทดสอบเท่ากับ 55 องศา เซลเซียส (วิธีการทดสอบที่ ASTM G31-72)

3.3.2 การติดฉลากแสดงความเป็นอันตรายบนภาชนะบรรจุ (labelling)

ก่อนการขนส่งหรือมอบให้เพื่อการขนส่งของเสียอันตรายออกนอกเขตพื้นที่ ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย
ต้องติดฉลากแสดงความเป็นอันตรายบนภาชนะบรรจุของของเสียอันตรายตามวิธีการอันเกี่ยวข้องกับการติด
ฉลาก และต้องเป็นไปตามประเภทและคุณสมบัติของของเสียอันตรายแต่ละชนิด เช่น ของเสียอันตรายประเภท
สารไวไฟ (ignitable substance) สารกัดกร่อน (corrosive substance) สารที่เกิดปฏิกิริยาได้ง่าย (reactive substance)
และ สารพิษ (toxic substance) ฯลฯ ดังแสดงใน สัญลักษณ์เหล่านี้จะแสดงบนภาชนะบรรจุของเสียอันตรายตาม
วิธีการอันเกี่ยวข้องกับการติดฉลากตามระบบขององค์การสหประชาชาติ และหรือตามเกณฑ์มาตรฐานและวิธีการ
ขนส่งวัตถุอันตรายของกรมควบคุมมลพิษ ดังนี้

- 1) ฉลากแสดงความเป็นอันตรายบนภาชนะบรรจุจะอยู่ในกรอบรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่ทำมุม 45 องศา มีขนาดอย่าง
น้อย 100 มิลลิเมตร กว้าง 100 มิลลิเมตร ยกเว้นภาชนะบรรจุที่มีขนาดเล็ก ฉลากเหล่านี้จะมีเส้นขนาด 5 มิลลิเมตร
สืเดียวกับสัญลักษณ์อยู่ภายในกรอบรูปโดยเดินเส้นให้ขนานไปกับกรอบ

2) ของเสียอันตรายที่บรรจุในภาชนะทรงกระบอก ซึ่งบางครั้งมีข้อจำกัดด้านรูปร่างภาชนะ หรืออุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยต่างๆ ก็อาจลดขนาดของฉลากลงได้ตามความเหมาะสม และอาจติดสัญลักษณ์ตรงส่วนที่ไม่ใช่ตัวทรงกระบอกได้ เช่น บนไหล่ของภาชนะบรรจุนั้น

3.3.3 การติดข้อมูลของเสียอันตราย (marking)

ก่อนส่งมอบของเสียอันตรายออกนอกเขตพื้นที่ ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายต้องติดข้อมูลของเสียอันตราย ได้แก่ ชื่อ-ที่อยู่ เลขทะเบียน และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย ชื่อทางการขนส่ง รหัส สมบัติ ปริมาณ/ปริมาตรที่บรรจุ และวันที่บรรจุแสดงบนภาชนะบรรจุตามหลักเกณฑ์และวิธีการอันเกี่ยวข้องกับการติดฉลากตามระบบขององค์การสหประชาชาติ และหรือตามเกณฑ์มาตรฐานและวิธีการขนส่งวัตถุอันตรายของกรมควบคุมมลพิษ และมีคำว่า "ของเสียอันตราย" ปรากฏอย่างชัดเจน ดังตัวอย่างรูปที่ 3-1 ข้อมูลของเสียอันตรายที่ติดที่ภาชนะบรรจุต้องอ่านง่ายและเห็นชัดเจน ติดไว้ในบริเวณที่เปิดเผย มั่นคง และไม่หลุดลอก สีของข้อมูลต้องตรงข้ามกับสีพื้นผิวภายนอกของภาชนะ และต้องไม่ติดทับข้อมูลอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ใจความสำคัญขาดหายไป

ของเสียอันตราย (HAZARDOUS WASTE)					
ชื่อผู้ก่อกำเนิด/ Generator's name :					
ที่อยู่/Address :					
เลขทะเบียน/Id. Number :					
โทรศัพท์/Tel :					
ลำดับ No	ชื่อทางการขนส่ง Transport's name	รหัส HW code	สมบัติ characteristic	น้ำหนัก,ปริมาตร weight,volumn	วันที่บรรจุ date

รูปที่ 3-1 การติดข้อมูลของเสียอันตราย (marking)

3.3.4 การติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายบนยานพาหนะ (placarding)

ก่อนส่งมอบของเสียอันตรายออกนอกพื้นที่ ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจะต้องเตรียมป้ายแสดงความเป็นอันตรายบนยานพาหนะให้ผู้ขนส่งของเสียอันตรายนำไปติดบนยานพาหนะตามระบบขององค์การสหประชาชาติ และหรือตามเกณฑ์มาตรฐานหรือวิธีการขนส่งวัตถุอันตรายของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งกำหนดให้ยานพาหนะที่ใช้ขนส่งวัตถุอันตรายต้องติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายไว้อย่างชัดเจนอย่างน้อยสองด้านของ

ยานพาหนะ หรือดีวีเอ็นนอกหน่วยที่ใช้ขนส่ง (transport units) ได้แก่ แท็งก์สำหรับขนส่งทางบก ตู้สินค้า แท็งก์สำหรับขนส่งทางรถไฟ ตู้สินค้าพ่วง ตู้สินค้าหลายระบบ และแท็งก์ที่เคลื่อนย้ายได้ เพื่อให้สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน โดยป้ายต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสท่ามุม 45 องศา มีขนาดด้านละ 250 มิลลิเมตร มีเส้นขนาด 12.5 มิลลิเมตร สีเดียวกับสัญลักษณ์ในป้ายขนานกับกรอบป้าย ตัวเลขแสดงประเภทหรือหมวดต้องมีขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 25 มิลลิเมตร

3.4 การกักการขนส่งของเสียอันตราย

3.4.1 ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับผู้กักการของเสียอันตราย

- 1) ผู้กักการของเสียอันตรายที่จะทำการขนส่งของเสียอันตรายไปกำจัดนอกเขตพื้นที่ต้องกรอกรายละเอียดในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายให้ครบถ้วน และจัดทำสำเนา รวมทั้งสิ้น 6 ฉบับ
- 2) ส่งใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายทั้ง 6 ฉบับ ให้แก่ผู้ขนส่งของเสียอันตรายลงนามให้ครบทุกฉบับ และรับคืนใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 2 และ 3 จากผู้ขนส่ง
- 3) ผู้กักการของเสียอันตรายจะต้องเก็บรักษาใบกำกับฉบับที่ 2 ไว้อย่างน้อย 3 ปี และส่งใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 3 ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลของเสียอันตราย ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามเริ่มขนส่งของเสียอันตราย
- 4) ผู้กักการของเสียอันตรายจะได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 6 ที่กรอกครบถ้วนจากผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายภายใน 15 วัน หลังจากของเสียอันตรายถูกขนส่งถึงสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย ซึ่งผู้กักการของเสียอันตรายต้องเก็บรักษาไว้อย่างน้อย 3 ปี
- 5) หากผู้กักการของเสียอันตรายไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 6 คืนจากผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายภายใน 45 วัน นับจากวันที่ส่งมอบของเสียอันตราย ผู้กักการจะต้องรายงานการไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายคืน (exception report) ต่อหน่วยงานกำกับดูแล

3.4.2 ข้อมูลที่ต้องแจ้งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

ข้อมูลที่ต้องแจ้งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ได้แก่ ชื่อผู้กักการ เลขทะเบียน ชื่อผู้ขนส่ง ชื่อสถานประกอบการเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย รายละเอียดของเสียอันตราย และคำรับรอง โดยมีรายละเอียดวิธีการกรอกด้านหลังของใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายใน

3.5 การเก็บรวบรวม

ผู้กักการของเสียอันตรายสามารถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ในพื้นที่ของตนได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับผู้กักการของเสียอันตรายที่ก่อให้เกิดของเสียอันตรายปริมาณต่างๆ กันและในการเก็บรวบรวม

รวมของเสียอันตรายของผู้ก่อกำเนิดแต่ละขนาดนั้นต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดใหญ่

ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายที่ก่อให้เกิดของเสียอันตรายมากกว่า 1,000 กิโลกรัมต่อเดือน หรือของเสียอันตรายที่มีพิษเฉียบพลันมากกว่า 1 กิโลกรัมต่อเดือน กำหนดให้เป็น "ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดใหญ่" สามารถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ในพื้นที่ตนเองได้ไม่เกินกว่า 90 วัน และต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันของเสียอันตรายรั่วไหลตามวิธีการปฏิบัติในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดใหญ่ และหากเก็บของเสียอันตรายไว้นานเกินกว่า 90 วันจะต้องขออนุญาตเป็นสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย ในกรณีเก็บกักของเสียอันตรายอยู่ในพื้นที่ของตนเองเกินกว่า 90 วัน โดยไม่คาดการณ์หรือกรณีเก็บชั่วคราวสามารถขอขยายเวลาเก็บกักได้ 30 วัน โดยต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแล

วิธีการปฏิบัติในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดใหญ่

- 1) ต้องจัดให้มีการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายด้วยวิธีการที่เหมาะสม
 - 1.1) เก็บในภาชนะบรรจุ (container) ที่มีสภาพดีซึ่งทำหรือบุด้วยวัสดุที่เหมาะสมโดยไม่ทำปฏิกิริยากับของเสีย มีความทนทาน และต้องปิดมิดชิดระหว่างการเก็บกัก เว้นแต่เมื่อต้องเพิ่มหรือถ่ายเทของเสียเท่านั้น
 - 1.2) บรรจุในแท็งก์ที่ได้รับการออกแบบและติดตั้งตามมาตรฐานการออกแบบและการใช้งาน ตลอดจนผ่านการทดสอบด้านโครงสร้าง ความแข็งแรง ความคงทนต่อการกัดกร่อน รวมทั้งต้องจัดให้มีแท็งก์สำรองและการตรวจสอบการรั่วไหล
 - 1.3) ติดตั้งแผ่นรอง (drip pad) และคูแลร์กษาตามชั้นตอน โดยจะต้องถ่ายเทของเสียจากแผ่นรองเข้าสู่ระบบรวบรวมทุก 90 วัน และต้องจดบันทึก ปริมาณ วันและเวลาที่ทำการถ่ายเท
 - 1.4) บรรจุในอาคารเก็บ (containment building) ของเสียอันตรายที่ปิดมิดชิด ออกแบบและก่อสร้างด้วยวัสดุที่มีความแข็งแรงและความหนาเพียงพอในการรองรับของเสีย
 - 1.5) ต้องดำเนินการตรวจสอบภาชนะบรรจุ แท็งก์ แผ่นรองพื้นตลอดจนอาคารที่ใช้เก็บกักของเสียอันตรายเป็นประจำทุกสัปดาห์
- 2) ต้องติดตั้งอุปกรณ์บำบัดมลพิษทางอากาศที่เกิดจากของเสียอันตรายที่เก็บไว้ในภาชนะ แท็งก์ แผ่นวัสดุปูพื้นหรืออาคารเก็บกักของเสียอันตราย และต้องดำเนินการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันมลพิษทางอากาศอย่างสม่ำเสมอ

- 3) ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน บำรุงรักษาให้มีความพร้อมใช้การได้อยู่เสมอและต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเหตุฉุกเฉินเป็นประจำ
- 4) ต้องจัดทำแผน/มาตรการป้องกันแก้ไขกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉิน (Emergency Procedure)
- 5) ต้องจัดทำแผนในการลดปริมาณและความเป็นพิษของของเสียอันตรายในระหว่างการเก็บรวบรวมของเสียอันตราย

3.5.2 ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดกลาง

ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายที่ก่อให้เกิดของเสียอันตรายตั้งแต่ 100 ถึง 1,000 กิโลกรัมต่อเดือน กำหนดให้เป็น "ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดกลาง" สามารถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ในเขตพื้นที่ตนเองได้ไม่เกินกว่า 180 วัน และต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันการรั่วไหลตามวิธีการปฏิบัติในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดกลาง หากเก็บกักนานกว่า 180 วัน และมีปริมาณของเสียอันตรายที่เก็บกักทั้งหมดเกินกว่า 6,000 กิโลกรัม ต้องขออนุญาตเป็นสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย

วิธีการปฏิบัติในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดกลาง

- 1) ต้องจัดให้มีการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายด้วยวิธีการที่เหมาะสม
 - 1.1) เก็บในภาชนะบรรจุ (container) ที่มีสภาพดีซึ่ง ทำหรือบุด้วยวัสดุที่เหมาะสม โดยไม่ทำปฏิกิริยากับของเสีย มีความทนทานและต้องปิดมิดชิดระหว่างการเก็บกัก เว้นแต่เมื่อต้องเพิ่มหรือถ่ายเทของเสียเท่านั้น
 - 1.2) บรรจุในแท็งก์ได้รับการออกแบบและติดตั้งตามมาตรฐานการออกแบบและการใช้งานและผ่านการทดสอบด้านโครงสร้าง ความแข็งแรง ความคงทนต่อการกัดกร่อน รวมทั้งต้องจัดให้มีแท็งก์สำรองและการตรวจสอบการรั่วไหล
 - 1.3) ต้องดำเนินการตรวจสอบภาชนะบรรจุหรือแท็งก์ที่ใช้เก็บกักของเสียอันตรายเป็นประจำทุกสัปดาห์
- 2) หากผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย ทำการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ในอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดกลางจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเก็บกักเช่นเดียวกับผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดใหญ่
- 3) ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน บำรุงรักษาให้มีความพร้อมใช้การได้อยู่เสมอ และต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเหตุฉุกเฉินเป็นประจำ
- 4) ต้องจัดทำแผน/มาตรการป้องกันแก้ไขกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉิน (Emergency Procedure)

3.5.3 ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดเล็ก

ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายซึ่งก่อให้เกิดของเสียอันตรายน้อยกว่า 100 กิโลกรัมต่อเดือน หรือก่อให้เกิดของเสียอันตรายที่มีพิษเฉียบพลันน้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อเดือน กำหนดให้เป็น "ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดเล็ก" สามารถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ในพื้นที่ตนเองได้โดยไม่จำกัดเวลา และไม่ต้องขอขึ้นทะเบียนตามระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย แต่หากมีการเก็บกักของเสียอันตรายเกินกว่าปริมาณที่กำหนด จะต้องขอขึ้นทะเบียนและต้องปฏิบัติตามวิธีการในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ตามลำดับ

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายสำหรับผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายทุกประเภท เริ่มนับเมื่อมีการเก็บกัก หรือบรรจุของเสียอันตรายลงในภาชนะครั้งแรกซึ่งในภาชนะบรรจุของเสียอันตรายแต่ละชนิดต้องติดฉลากข้อมูลที่ภาชนะบรรจุ (marking) ซึ่งแสดงวันที่ที่เริ่มบรรจุของเสียอันตรายลงในภาชนะนั้นๆ

ตารางที่ 3.5-1 ประเภทและวิธีการปฏิบัติของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย (ต่อ)

รายละเอียด	ประเภทผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ปริมาณการเกิด	<100 กก./เดือน *Acute <1 กก./เดือน	100-1,000 กก./เดือน	>1,000 กก./เดือน *Acute > 1 กก./เดือน
ปริมาณเก็บกัก	ไม่เกิน 1,000 กก. *Acute <1 กก./เดือน	ไม่เกิน 6,000 กก.	ไม่จำกัด
ระยะเวลาเก็บกัก	ไม่จำกัด	ไม่เกิน 180 วันในพื้นที่	ไม่เกิน 90 วันในพื้นที่
การขึ้นทะเบียน	-	X	X
การจัดทำเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย	-	X	X
การทำรายงาน : - รายงานประจำปี (annual report) - รายงานการไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งคืน (exception report)	-	X	X
เก็บของเสียอันตรายไว้ในภาชนะบรรจุที่มีสภาพดี ซึ่งทำหรือบัดด้วยวัสดุที่เหมาะสม โดยไม่ทำปฏิกิริยากับของเสีย	-	X	X

บรรจุของเสียอันตรายในแท็งก์ที่ได้รับ การออกแบบ และติดตั้งตามมาตรฐาน การออกแบบ และการใช้งาน และผ่าน การทดสอบด้าน โครงสร้าง ความ แข็งแรง ความคงทนต่อการกัดกร่อน	-	X	X
จัดให้มีแท็งก์สำรองและการตรวจสอบ การรั่วไหล	-	X	X
ติดตั้งแผ่นรอง (drip pad) คู่มือรักษาตาม ขั้นตอน	-	-	X
บรรจุของเสียอันตรายในอาคารเก็บ (containment building) ซึ่งปิดมิดชิด ออกแบบและก่อสร้างด้วยวัสดุที่มีความ แข็งแรง	-	-	X
ตรวจสอบสถานะบรรจุ แท็งก์ แผ่นรอง พื้น ตลอดจนอาคารที่ใช้เก็บกักของเสีย อันตรายทุกสัปดาห์	-	X (ตรวจสอบสถานะ บรรจุ หรือแท็งก์)	X
การติดตั้งอุปกรณ์บำบัดมลพิษทาง อากาศ ที่เกิดจากของเสียอันตราย	-	-	X
การจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุและ เหตุฉุกเฉิน บำรุงรักษาให้พร้อมใช้งาน อยู่เสมอ และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ป้องกันอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน	-	X	X
จัดเตรียมแผน/มาตรการป้องกันแก้ไข กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	-	X	X
จัดทำแผนการลดปริมาณ และความเป็น พิษของของเสียอันตรายในระหว่างเก็บ รวบรวม	-	-	X

*วัตถุที่มีพิษเฉียบพลัน (Acute toxic substances) : วัตถุที่ทำให้ร่างกายแสดงอาการของพิษจากการได้รับพิษใน
ทันทีทันใด

3.6 การจัดทำรายงาน

3.6.1 การจัดทำรายงานประจำปี (annual report)

ผู้ถือกำเนิดของเสียอันตรายจะต้องจัดทำรายงานประจำปีส่งให้หน่วยงานกำกับดูแลภายในวันที่ 1 มีนาคม ของทุกปี โดยรายงานที่จะส่งเป็นไปตามตัวอย่างแบบรายงานประจำปีสำหรับผู้ถือกำเนิดของเสียอันตราย ซึ่งแสดงสถานะของผู้ถือกำเนิดของเสียอันตราย ปริมาณของเสียอันตราย การจัดการของเสียอันตรายทั้งในและนอกพื้นที่ โดยมีรายละเอียดวิธีการกรอกด้านหลังของแบบรายงานประจำปีสำหรับผู้ถือกำเนิดของเสียอันตรายใน

3.6.2 รายงานการไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายคืน (exception report)

ผู้ถือกำเนิดของเสียอันตรายที่ไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 6 คืนภายใน 45 วัน ให้รายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแล ตามตัวอย่างแบบรายงานการไม่ได้รับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายคืน ใน

บทที่ 4

หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติของผู้ขนส่งของเสียอันตราย

4.1 หลักเกณฑ์ทั่วไป

ผู้ขนส่งของเสียอันตรายต้องขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายก่อนทำการขนส่งของเสียอันตราย โดยยื่นขอเลขทะเบียนเป็นผู้ขนส่งของเสียอันตรายต่อหน่วยงานกำกับดูแลและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนด

4.2 การขึ้นทะเบียนผู้ขนส่งของเสียอันตราย

1) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายสามารถยื่นขอขึ้นทะเบียนเป็น "ผู้ขนส่งของเสียอันตราย" จากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของผู้ขนส่ง

ประเภทผู้ขนส่งของเสียอันตราย	หน่วยงานกำกับดูแล
ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้รถเป็นพาหนะ	กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม
ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางน้ำโดยใช้เรือหรือแพเป็นพาหนะ	กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม
ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้รถไฟเป็นพาหนะ	การรถไฟแห่งประเทศไทย
ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางอากาศโดยใช้อากาศยาน	กรมการบินพาณิชย์ และการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย

2) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องกรอกข้อมูลตามแบบขอขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย ดังตัวอย่างใน [ภาคผนวก ง](#) ให้ครบถ้วนและถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อขออนุมัติเลขทะเบียนและใบอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลของผู้ขนส่งแต่ละประเภท และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนดในหัวข้อ 4.3-4.7

4.3 การเตรียมการก่อนการขนส่ง

ก่อนทำการขนส่งของเสียอันตรายผู้ขนส่งจะต้องตรวจสอบว่าของเสียอันตรายที่จะขนส่งเป็นของเสียอันตรายประเภทใด และติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายบนยานพาหนะ(Placarding) ให้ตรงกับประเภทของเสียอันตรายที่จะขนส่ง (ผู้กักการของเสียอันตรายจะเป็นผู้เตรียมป้ายแสดงความเป็นอันตรายบนยานพาหนะไว้ให้)

4.4 การกักการขนส่งของเสียอันตราย

4.4.1 ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับผู้ขนส่งของเสียอันตราย

- 1) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายต้องลงนามและวันที่รับขนส่งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายและสำเนา รวม 6 ฉบับ เพื่อแสดงการรับของเสียอันตรายจากผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายก่อนทำการขนส่งของเสียอันตราย
- 2) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายต้องนำใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายจำนวน 4 ฉบับ (ฉบับที่ 1, 4, 5, และ 6) ติดไปกับพาหนะที่ใช้ขนส่งของเสียอันตรายทุกครั้ง
- 3) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายซึ่งรับของเสียอันตรายจากผู้ขนส่งของเสียอันตรายอื่นอีกทอดหนึ่งต้องตรวจรับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย จำนวน 4 ฉบับ (ฉบับที่ 1, 4, 5, และ 6) จากผู้ขนส่งของเสียอันตรายรายก่อน โดยให้ลงวันที่ขนส่งต่อและลงนามในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายให้ครบถ้วนทั้ง 4 ฉบับ
- 4) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายต้องทำการขนส่งของเสียอันตรายทั้งหมดที่ได้รับมา ไปยังสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับมอบหมาย และส่งใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายที่นำมาทั้งหมดให้ผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายกรอกรายละเอียด และลงนามในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายทุกฉบับให้ครบถ้วน พร้อมกับรอรับใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 4 ที่กรอกรายละเอียดครบถ้วนคืนจากผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย และนำมาเก็บรักษาไว้อย่างน้อย 3 ปี นับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตราย
- 5) หากการขนส่งของเสียอันตรายไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ผู้ขนส่งของเสียอันตรายต้องติดต่อผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายเพื่อขอคำแนะนำในการปฏิบัติโดยทันที

4.4.2 ข้อมูลที่ต้องแจ้งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

ข้อมูลที่ต้องแจ้งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ได้แก่

- 1) ชื่อผู้ขนส่งของเสียอันตรายตามที่จดทะเบียน เลขทะเบียน ผู้ขนส่งและหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ทั้งในเวลางานและกรณีฉุกเฉิน
- 2) ประเภทของพาหนะที่ใช้ในการขนส่งของเสียอันตราย
- 3) เลขทะเบียนพาหนะที่ใช้ กรณีใช้พาหนะมากกว่า 1 คัน (กรณีที่เป็นยานยนต์) ให้ระบุเลขทะเบียนพาหนะให้ครบถ้วนทุกคัน
- 4) สถานที่เริ่มต้นและสิ้นสุดการขนส่ง ระยะเวลาที่ใช้โดยประมาณลงชื่อผู้ขนส่ง ลายเซ็น และวัน/เดือน/ปี ที่เริ่มขนส่ง
- 5) - 8) กรณีที่มีผู้ขนส่งมากกว่า 1 รายรับช่วงกัน ให้ระบุรายละเอียดเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เหมือนข้อ 1)-4)

4.5 การเก็บรวบรวม

ผู้ขนส่งของเสียอันตรายมีหน้าที่จะต้องขนส่งของเสียอันตรายที่ได้รับมาไปยังสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายทันที แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องเก็บกักของเสียอันตรายไว้ชั่วคราวสามารถเก็บกักของเสียอันตรายเพื่อการขนส่งได้ไม่เกินกว่า 10 วัน โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรวบรวมสำหรับผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายดังกล่าวในบทที่ 3 หากเกินกว่านั้นจะต้องขออนุญาตเป็นสถานประกอบการเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย

4.6 การแก้ไขกรณีเหตุฉุกเฉินระหว่างการขนส่ง

1) กรณีหกรั่วไหล

- กรณีที่มีของเสียอันตรายหกรั่วไหลระหว่างการขนส่ง ผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขเหตุดังกล่าวมิให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องดำเนินการแก้ไขเหตุตามวิธีการ (procedure) ที่หน่วยงานกำกับดูแลแนะนำ
- ผู้ขนส่งของเสียอันตรายที่ดำเนินการแก้ไขเหตุการณ์รั่วไหลระหว่างการขนส่งตามคำแนะนำของหน่วยงานกำกับดูแล ได้รับการยกเว้นการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ขนส่งของเสียอันตราย และไม่ต้องจัดทำเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

2) การทำความสะอาดบริเวณที่หกหล่นรั่วไหล (Discharge Clean-Up)

ผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องทำความสะอาดพื้นที่ที่เกิดการหกหล่นรั่วไหล ให้อยู่ในสภาพที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

4.7 การรายงานอุบัติเหตุ

ผู้ขนส่งของเสียอันตรายมีหน้าที่ในการรายงานการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยที่เกิดขึ้นระหว่างการขนส่งของเสียอันตรายทันทีโดยทางวาจา โทรศัพท์ โทรสาร หรือด้วยวิธีอื่นใดไปยังหน่วยงานกำกับดูแล และภายหลังจากที่ได้แก้ไขอุบัติภัยเรียบร้อยแล้ว หากอุบัติเหตุดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

- 1) มีผู้เสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บสาหัส เนื่องจากของเสียอันตราย
- 2) มีความเสียหายเกิดขึ้นต่อยานพาหนะทุกคู่กรณีรวมกันมากกว่า 2 ล้อบาท
- 3) มีการอพยพประชาชนออกนอกพื้นที่เดิม
- 4) มีการปิดถนนหรือเส้นทางจราจรสายหลัก
- 5) มีการเปลี่ยนแปลงกำหนดเส้นทางของรถไฟ สายการบินเนื่องจากเหตุการณ์นี้

- 6) เกิดเพลิงไหม้หรือการรั่วไหลของวัตถุกัมมันตรังสี หรือวัตถุติดเชื้อ
- 7) เกิดการรั่วไหลของของเสียอันตรายลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งทะเล แม่น้ำ ฯลฯ ที่มีปริมาณเกิน 400 กิโลกรัม (ของแข็ง) หรือ 450 กิโลกรัม (ของเหลว)
- 8) กรณีใดๆ ที่ผู้ขนส่งของเสียอันตรายพิจารณาเห็นสมควรจะต้องแจ้งผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบรายงานอุบัติเหตุใน [ภาคผนวก ฎ](#) แจ้งหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 7 วัน นับจากวันที่เกิดอุบัติเหตุ และต้องเก็บรักษาสำเนารายงานอุบัติเหตุไว้ อย่างน้อย 3 ปี

บทที่ 5

หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการสถาน

เก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย

5.1 หลักเกณฑ์ทั่วไป

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย ที่เข้าข่ายโรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวม (Central Waste Treatment Plants) หรือดำเนินการด้วยวิธีการฝังกลบ การเผา หรือวิธีอื่นใดตาม **ภาคผนวก ก** ต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายกับหน่วยงานกำกับดูแล(กรมโรงงานอุตสาหกรรม) และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ /วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนด

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดกากกัมมันตรังสีต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดการกากกัมมันตรังสีกับสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ /วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนด

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนและขออนุญาตดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อกับกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถานพยาบาล และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนด

สถานประกอบการที่ไม่จัดเป็นสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย ได้แก่

- สถานที่ได้ได้รับอนุญาต หรือขึ้นทะเบียน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อจัดการเฉพาะขยะมูลฝอยของเทศบาลหรือกากอุตสาหกรรมที่มีใช้ของเสียอันตราย
- สถานี่จัดการของเสียอันตรายซึ่งปิดดำเนินงานขั้นสุดท้ายแล้วทั้งหมด
- สถานี่เก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุร้ายไหลด
- สถานี่ขนถ่ายชั่วคราวซึ่งเก็บกักของเสียอันตรายระหว่างการขนส่งในภาชนะบรรจุที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ในระยะเวลาไม่เกินกว่า10 วัน

5.2 การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย

1) ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายหรือผู้ประกอบการ โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียส่วนกลางสามารถยื่นขอเลขทะเบียนเป็น "ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย" จากหน่วยงานกำกับดูแล (กรมโรงงานอุตสาหกรรม/สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ)

2) ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องกรอกข้อมูลตามแบบขอขึ้นทะเบียนและขออนุญาตเป็นผู้ดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายดังตัวอย่างใน [ภาคผนวก ง](#) อย่างครบถ้วนและถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อขออนุมัติเลขทะเบียนจากหน่วยงานกำกับดูแล(กรมโรงงานอุตสาหกรรม) และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/วิธีการปฏิบัติตามที่กำหนดในหัวข้อ 5.3-5.5

5.3 การกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

5.3.1 ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายต้องดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย ตรวจสอบความถูกต้องของชนิดและปริมาณของเสียอันตรายที่ได้รับแล้วลงนามและวันที่ในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายทุกฉบับ (ฉบับที่ 1,4,5 และ 6) ที่ได้รับจากผู้ขนส่งของเสียอันตรายเพื่อรับรองว่าได้รับของเสียอันตรายนั้นครบถ้วน
- 2) หากมีข้อขัดแย้งหรือรายละเอียดของของเสียที่ได้รับ ไม่ตรงตามที่ระบุให้แจ้งไว้ใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายทุกฉบับ (ในส่วนข้อขัดแย้ง)
- 3) คืนใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 4 ที่ลงนามอย่างถูกต้องแล้วให้แก่ผู้ขนส่งของเสียอันตราย
- 4) ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องเก็บรักษาสำเนาฉบับที่ 5 ไว้อย่างน้อย 3 ปี
- 5) ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องส่งใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 6 คืนแก่ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตราย
- 6) ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องส่งใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายฉบับที่ 1 (ต้นฉบับ) ให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันลงนามรับของเสียอันตราย

5.3.2 ข้อมูลที่จะต้องแจ้งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

ข้อมูลที่ต้องแจ้งในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ได้แก่

- 1) ชื่อผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายและสถานที่ดำเนินการ
- 2) เลขทะเบียนผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ทั้งในเวลางานและกรณีฉุกเฉิน
- 3) ระยะเวลาที่จะใช้ในการกำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับ โดยประมาณ ชื่อผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัด และวัน/เดือน/ปี ที่ได้รับของเสียอันตราย
- 4) ข้อขัดแย้ง กรอกข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่มีข้อขัดแย้ง

5.4 หลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัด ของเสียอันตราย

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การดำเนินการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายตามที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด เช่น โรงงานอุตสาหกรรมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม สถานพยาบาลปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถานพยาบาล ฯลฯ โดยจะต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การควบคุมคุณภาพอากาศ น้ำเสีย และการติดตามตรวจสอบ เป็นต้น

5.5 การจัดทำรายงาน

5.5.1 การจัดทำรายงานประจำปี (annual report)

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องจัดทำรายงานประจำปีส่งให้หน่วยงานกำกับดูแลภายในวันที่ 1 มีนาคม ของทุกปี โดยรายงานที่จะส่งเป็นไปตามตัวอย่างแบบรายงานประจำปีสำหรับผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย ซึ่งแสดงสถานะของผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย ปริมาณของเสียอันตราย การจัดการของเสียอันตรายในและนอกพื้นที่ โดยมีรายละเอียดวิธีการกรอกค้ำหลังของตัวอย่างแบบรายงานประจำปีสำหรับผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายใน [ภาคผนวก ข](#)

5.5.2 รายงานข้อขัดแย้ง (discrepancy report)

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของชนิดและปริมาณของเสียอันตรายที่รับมา และหากพบว่ามีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น เช่น ปริมาณของเสียอันตรายที่ได้รับไม่สอดคล้องกับปริมาณที่ระบุในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ดังนี้

- กรณีขนส่งของเสียอันตรายปริมาณมาก (bulk waste) ที่มีความแตกต่างมากกว่า ร้อยละ 10 โดยน้ำหนัก
- กรณีการขนส่งของเสียปริมาณน้อย (batch waste) ที่มีความแตกต่างในหน่วยนับได้แก่ ปริมาณต่างกัน 1 ถึง ในการบรรทุก 1 เที่ยว

หากพบข้อขัดแย้งที่มีนัยสำคัญที่สามารถตรวจสอบหรือวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่ได้รายงานไว้ในใบกำกับการขนส่ง ให้ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายแจ้งไว้ในใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายและแจ้งผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายนั้น และหากไม่สามารถหาข้อยุติได้ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับของเสียอันตรายให้รายงานข้อขัดแย้ง (discrepancy report) ไปยังหน่วยงานกำกับดูแลตามตัวอย่างแบบรายงานข้อขัดแย้งใน [ภาคผนวก จ](#)

5.5.3 รายงานการเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายที่ไม่ได้จัดทำใบกำกับการขนส่ง (unmanifest report)

ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายที่รับของเสียอันตรายจากผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายที่ไม่ได้จัดทำใบกำกับการขนส่ง จะต้องรายงานการเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายที่ไม่ได้

จัดทำใบกำกับการขนส่ง (unmanifest report) ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลทราบภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับของเสียอันตรายตามตัวอย่างแบบรายงานการเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายที่ไม่ได้จัดทำใบกำกับการขนส่ง (unmanifest report) ใน [ภาคผนวก ญ](#)

บทที่ 6

การนำเข้าและส่งออกของเสียอันตรายระหว่างประเทศ

6.1 หลักเกณฑ์ทั่วไป

บุคคลหรือนิติบุคคลที่ประสงค์จะนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตรายระหว่างประเทศจะต้องยื่นคำขอ อนุญาตต่อหน่วยงานกำกับดูแล ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งกำกับดูแลการนำเข้าและส่งออกของเสียเคมี วัตถุ (chemical wastes) และสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติซึ่งกำกับดูแลการนำเข้าส่งออกกากกัมมันตรังสี (radioactive wastes) และต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายและการกำจัดของเสียอันตราย ข้ามแดน (Basel Convention) หรือเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกำหนด

6.2 เงื่อนไขการพิจารณาให้อนุญาตนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตราย

การอนุญาตให้มีการนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตราย เพื่อการกำจัดหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (recycle) เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแล ดังนั้นผู้ที่ประสงค์ที่จะดำเนินการนำเข้า - ส่งออกต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งเงื่อนไขในการให้อนุญาตนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตรายประกอบด้วย

- 1) ใบอนุญาตเป็นผู้ครอบครองของเสียอันตรายที่ออกให้โดยหน่วยงานกำกับดูแล (กรณีกากกัมมันตรังสี)
- 2) เอกสารตอบรับที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากประเทศที่นำเข้าและนำผ่าน
- 3) ใบอนุญาตของผู้รับของเสียอันตราย ที่ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศนั้น
- 4) ใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตราย ของหน่วยงานกำกับดูแล
- 5) ใบรับรองความปลอดภัยของภาชนะบรรจุของเสียอันตราย (กรณีกากกัมมันตรังสี)
- 6) เอกสารอื่นๆ ตามที่หน่วยงานกำกับดูแลจะพิจารณาเห็นสมควรให้มี เช่น เอกสารประกันภัย และเอกสารอื่นๆ

6.3 การนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตราย

ของเสียอันตรายที่มีการนำเข้า-ส่งออกสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

- 1) ของเสียอันตรายที่เป็นของเสียเคมีวัตถุ (Chemical Wastes) ได้แก่ ของเสียอันตรายที่ปรากฏอยู่ในบัญชี ข ใน ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 และสิ่งปฏิภูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2540 เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว ออก

ตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 การนำเข้า-ส่งออกของเสียเคมีวัตถุหรือของเสียอันตรายที่อยู่ภายใต้การควบคุมของอนุสัญญาบาเซลจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ดังนี้

1.1) ผู้ประสงค์ "ส่งออก" ของเสียอันตรายที่เป็นของเสียเคมีวัตถุจะต้องทำการขออนุญาตส่งออกวัตถุอันตรายโดยยื่นคำขออนุญาตตามแบบ วอ.5 ต่อสำนักควบคุมวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม หากของเสียอันตรายดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมของอนุสัญญาบาเซล สำนักควบคุมวัตถุอันตรายจะดำเนินการขออนุญาตหน่วยงานที่มีอำนาจของประเทศ นำผ่านและประเทศผู้นำเข้า เมื่อได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากประเทศนำผ่านหรือประเทศนำเข้าแล้วจึงจะสามารถส่งของเสียอันตรายออกนอกประเทศได้โดยสำนักควบคุมวัตถุอันตรายจะออกใบอนุญาตส่งออกตามแบบ วอ.6 ให้แก่ "ผู้ส่งออก" (ภาคผนวก ก) และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญาบาเซล

1.2) ผู้ประสงค์ "นำเข้า" ของเสียอันตรายที่เป็นของเสียเคมีวัตถุจะต้องยื่นคำขออนุญาตนำเข้าวัตถุอันตรายตามแบบ วอ.3 ต่อสำนักควบคุมวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม หากของเสียอันตรายดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมของอนุสัญญาบาเซล "ผู้นำเข้า" จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญาบาเซลและเมื่อได้รับอนุญาตแล้วสำนักควบคุมวัตถุอันตรายจะออกใบอนุญาตนำเข้าตามแบบ วอ.4 ให้แก่ "ผู้นำเข้า" (ภาคผนวก ก)

2) กากกัมมันตรังสี (Radioactive Waste) ได้แก่ ของเสียใดๆ ที่ประกอบหรือปนเปื้อนด้วยกัมมันตรังสีที่ไม่ใช่แล้ว ผู้ประสงค์จะดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัสดุกัมมันตรังสีต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

2.1) ผู้ประสงค์ผลิต มีไว้ครอบครอง หรือใช้วัสดุนิวเคลียร์พิเศษ พลังงานปรมาณู วัสดุพลอยได้ หรือวัสดุต้นกำลังซึ่งพ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ โดยใช้แบบ พ.ป.ส. 1 (ภาคผนวก ก)

2.2) ผู้ประสงค์จะกระทำการประการใดๆ แก่วัสดุต้นกำลังให้พ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมี ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ โดยใช้แบบ พ.ป.ส. 2 (ภาคผนวก ก)

2.3) ผู้ประสงค์จะนำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ หรือวัสดุต้นกำลังให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ โดยใช้แบบ พ.ป.ส. 3 (ภาคผนวก ก)

2.4) คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติจะพิจารณาให้ใบอนุญาต พ.ป.ส. 4 (ภาคผนวก ก) แก่ผู้ดำเนินการตามข้อ 2.1 และ 2.2 และให้ใบอนุญาต พ.ป.ส. 5 (ภาคผนวก ก) แก่ผู้ดำเนินการตามข้อ 2.3

2.5) ผู้ประสงค์ส่งออกที่ได้รับใบอนุญาตตามแบบ พ.ป.ส. 5 เรียบร้อยแล้วจะต้องนำภาชนะบรรจุวัสดุกัมมันตรังสีไปตรวจสอบสภาพภาชนะที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เพื่อขอรับใบรับรองสภาพภาชนะบรรจุ และเมื่อ

จะนำวัสดุที่มีอันตรายออกนอกประเทศ ผู้ส่งออกจะต้องนำใบอนุญาตตามแบบ พ.ป.ส. 5 และใบรับรองสภาพ
ภาชนะบรรจุไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อนำวัสดุที่มีอันตรายส่งผ่านด่านศุลกากร

2.6) ผู้ประสงค์นำเข้าเมื่อได้รับใบอนุญาตตามแบบ พ.ป.ส. 5 เรียบร้อยแล้ว จะต้องนำใบอนุญาตตามแบบ พ.ป.ส.
5 ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อนำวัสดุที่มีอันตรายส่งผ่านด่านศุลกากรเข้ามาในประเทศ

2.7) ผู้นำเข้า-ส่งออกจะต้องนำใบอนุญาตตามแบบ พ.ป.ส. 5 ส่งคืนสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติภายใน 15
วัน นับจากวันที่ตรวจปล่อยวัสดุที่มีอันตรายออกจากด่านศุลกากรแล้ว

หมายเหตุ : ติดต่อขอรับแบบฟอร์ม **วอ.4** และ **วอ.6** ได้ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับแบบฟอร์ม **พปส.1 -**
พปส. 5 ติดต่อขอรับได้ที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

บทที่ 7

หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับดูแล

7.1 หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับดูแล

"หน่วยงานกำกับดูแล" เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลและประสานงานระหว่าง ศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตราย ผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่ง และผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย ให้มีการดำเนินการที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม

7.1.1 หน้าที่หน่วยงานกำกับดูแลผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย และผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย

1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม และ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กระทรวงอุตสาหกรรม

1.1) จัดให้มีการจดทะเบียนและต่อใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดของเสียอันตราย ที่เข้าข่ายโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการน้ำมัน และสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย เป็นต้น

1.2) กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานของผู้ประกอบการให้ปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

1.3) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเก็บรวบรวม การคัดแยกการขนส่ง การบำบัดและการกำจัดของเสียอันตรายที่เกิดจากโรงงาน อุตสาหกรรม และแหล่งกำเนิดอื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

1.4) ประสานงานกับศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตรายในการจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำรายงานประจำปี และการดำเนินงานด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการที่อยู่ในความรับผิดชอบ

1.5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานกำกับการขนส่งลงในฐานข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

2) กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถานพยาบาลต่างๆ

2.1) จัดให้มีการจดทะเบียนและต่อใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อที่อยู่ในความรับผิดชอบ

2.2) กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานของผู้ประกอบการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

2.3) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเก็บรวบรวม การคัดแยก การขนส่ง การบำบัดและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากสถานพยาบาล และห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และแหล่งกำเนิดอื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

2.4) ประสานงานกับศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตรายในการจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำรายงานประจำปี และการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อที่อยู่ในความรับผิดชอบ

2.5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานกำกับการขนส่งลงในฐานข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่กำกับดูแลสถานพยาบาลต่างๆ

3) สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

3.1) จัดให้มีการจดทะเบียนและต่อใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับกากกัมมันตรังสี

3.2) กำกับดูแลและติดตามการดำเนินการของผู้ประกอบการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับกากกัมมันตรังสี ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

3.3) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเก็บรวบรวม การคัดแยก การขนส่ง การบำบัดและการกำจัดกากกัมมันตรังสี

3.4) ประสานงานกับศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตรายในการจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำรายงานประจำปี และการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับกากกัมมันตรังสี

3.5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานกำกับการขนส่งลงในฐานข้อมูลของสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

4) กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1) จัดให้มีการจดทะเบียนและต่อใบอนุญาตให้กับผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เฉพาะ

4.2) กำกับดูแลและติดตามการดำเนินการของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เฉพาะ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

4.3) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเก็บรวบรวม การคัดแยก การขนส่ง การบำบัดและการกำจัดของเสียอันตรายที่เกิดจากแหล่งกำเนิดของเสียอันตรายที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เฉพาะ

4.4) ประสานงานกับศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตรายในการจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำรายงานประจำปี และการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดของเสียอันตรายและไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เฉพาะ

4.5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานกำกับการขนส่งลงในฐานข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ

7.1.2 หน่วยงานกำกับดูแลผู้ขนส่งของเสียอันตราย

- 1) กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม กำกับดูแลผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้รถเป็นพาหนะ
- 2) กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม กำกับดูแลผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางน้ำโดยใช้เรือหรือแพเป็นพาหนะ
- 3) การรถไฟแห่งประเทศไทย กำกับดูแลผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบก โดยใช้รถไฟเป็นพาหนะ
- 4) กรมการบินพาณิชย์ และการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กำกับดูแลผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางอากาศโดยใช้อากาศยาน

หน่วยงานกำกับดูแลผู้ขนส่งของเสียอันตรายมีหน้าที่ดังนี้

- 1) จัดให้มีการจดทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตราย
- 2) กำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตราย
- 3) กำหนดมาตรฐานยานพาหนะที่ใช้ขนส่งของเสียอันตรายและมาตรฐานในการตรวจสอบความมั่นคงและความปลอดภัย สำหรับการติดตั้งภาชนะบรรจุบนยานพาหนะแต่ละประเภท
- 4) ประสานงานกับศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตรายในการจัดทำฐานข้อมูล การรายงานอุบัติเหตุ และการดำเนินงานในด้านต่างๆ
- 5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานกำกับการขนส่งของเสียอันตรายลงในฐานข้อมูล

หมายเหตุ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานตรวจจับและควบคุมผู้ประกอบการขนส่งทางบกให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 7.1-1 หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับดูแล

หน่วยงานกำกับดูแล	ประเภทกิจการที่รับผิดชอบ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	โรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ก่อให้เกิดของเสียเคมี วัตถุตามบัญชี ข ทำயประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 และสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ทำยประกาศ กระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540) และ ผู้ประกอบการสถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดของเสีย อันตราย
กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่	ได้แก่ โรงพยาบาล คลินิก สถานพยาบาลสัตว์ และ

กำกับดูแลสถานพยาบาล สถานพยาบาล	ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ที่ก่อให้เกิดมลพิษยดติดเชื้อ
สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม	แหล่งกำเนิดทุกประเภท ผู้ขนส่ง และผู้ประกอบการ สถานเก็บกัก บำบัด และกำจัดกากกัมมันตรังสี ได้แก่ วัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ และวัสดุต้นกำลัง ซึ่ง กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แหล่งกำเนิดของเสียอันตรายอื่นใดที่ไม่มีกฎหมายใด บัญญัติไว้โดยเฉพาะ
กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้รถ เป็นพาหนะ
กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางน้ำโดยใช้เรือ หรือแพเป็นพาหนะ
การรถไฟแห่งประเทศไทย	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางบกโดยใช้ รถไฟเป็นพาหนะ
กรมการบินพาณิชย์ และการทำอากาศยาน แห่งประเทศไทย	ผู้ประกอบการขนส่งของเสียอันตรายทางอากาศโดยใช้ อากาศยาน

7.2 ศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตราย (Hazardous Waste Manifest Center)

เนื่องจากการดำเนินงานของหน่วยงานกำกับดูแลเป็นไปในลักษณะแยกหน่วยงานรับผิดชอบตามประเภทของแหล่งกำเนิดของเสียอันตราย ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะเช่นนี้อาจทำให้การกำกับการขนส่งของเสียอันตรายในระดับประเทศขาดความสอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์ และยากต่อการจัดการและพัฒนากำกับการขนส่งต่อไปในอนาคต ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตราย (Hazardous Waste Manifest Center) จะทำให้เกิดการประสานงานของหน่วยงานกำกับดูแลให้มีความสอดคล้องและเป็นระบบเดียวกัน โดยศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตรายจะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานการดำเนินงานกำกับดูแลการจัดการของเสียอันตรายให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งบทบาทหน้าที่ของศูนย์ประสานการขนส่งของเสียอันตราย มีดังนี้

- 1) จัดทำนโยบายและแผนงานกำกับการขนส่งของเสียอันตรายและมาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากการขนส่งของเสียอันตรายในระดับประเทศ
- 2) ประมวลผลที่ได้จากหน่วยงานกำกับดูแลและจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการกำกับการขนส่งของเสียอันตราย
- 3) ประสานงานกับหน่วยงานกำกับดูแล และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานหรือขณะเกิดเหตุอุบัติภัย

- 4) พัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการกำกับการขนส่งของเสียอันตรายในประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม
- 5) ส่งเสริมความรู้ด้านการกำกับการขนส่งของเสียอันตรายให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแล
- 6) จัดตั้งห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ของเสียอันตราย